

VITA ACADEMICA

2015 NR 4 (84)

WRZESIEŃ – PAŹDZIERNIK

Biuletyn informacyjny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

ISSN 1842-2244

Benedykt XVI
doktorem honoris causa

Drodzy studenci!

Niezmiernie miło mi po raz kolejny powitać Was po wakacjach. Szczególnie mocno pozdrawiam tych, którzy po raz pierwszy przekraczają progi Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Dziękujemy, że wybraliście właśnie naszą uczelnię i mamy nadzieję, że będziecie zadowoleni z tego wyboru.

Na początku nowego roku akademickiego z całego serca życzę, aby przyniósł Wam on wiele sukcesów i radości, aby czas spędzony w murach naszej *Almae Matris* zaowocował w przyszłości. Zapewniam, że osobiście dołożę wszelkich starań, aby nasza uczelnia spełniła Wasze oczekiwania i będę Was wspierać na drodze zdobywania wykształcenia.

Powodzenia!

ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak
rektor

foto: Severin Winkler (freemages.com), Monika Winiarska

W numerze

z życia Uczelni

Wydarzyło się.....	3
Komunikaty Senatu.....	4
Benedykt XVI doktorem <i>honoris causa</i>	6
Elie Wiesel doktorem <i>honoris causa</i>	10
Promocje akademickie.....	12

konferencje

Symposium <i>Święta Urszula Ledóchowska – kobieta w Kościele i społeczeństwie</i>	14
Symposium <i>Zagrożenia współczesnej rodziny jako wyzwanie duszpasterskie</i>	15
Pielgrzymowanie przekraczające granice.....	17
Konferencja <i>Szczęście i radość w relacjach społecznych</i>	18
Konferencja <i>Komunikacja i zdrowie</i>	19

nie tylko nauka

Rzymskie spotkania.....	20
W wakacje z Lyonu, Dijonu i Rzymu do Krakowa.....	21
Aplikuj o granty!.....	23
Elektroniczne źródła informacji dostępne w Bibliotece UPJPII.....	38
Recenzje.....	40

studenci

Wyjazd naukowy studentów Wydziału Prawa Kanonicznego do Rzymu.....	25
II Interdyscyplinarne Warsztaty Filozoficzne.....	27
Warsztaty historyczne dla uczniów.....	28
<i>Świat na wyciągnięcie ręki – 2015/2016</i>	29
Wyjazd pracowników MSJO do Centrum Językowego w Wiedniu.....	31
Wspomnienia z Erasmusa Lukasa Schibowskiego.....	32
Wspomnienia z Erasmusa w Wiedniu.....	33
Praktyki w ramach Erasmus+ w Rzymie.....	34
Tydzień na Sycylii.....	35
Kamil kręci film.....	37

VITA ACADEMICA

Biuletyn Informacyjny
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Redakcja
31-002 Kraków, ul. Kanonicza 25
tel. 12 421 68 48, wew. 626; faks 12 422 86 26
e-mail: rzecznik@upjp2.edu.pl

Redaktor naczelna
Monika Wiertelak

Opracowanie graficzne
Marta Jaszczuk

Zdjęcie na okładce
Jacek Bednarczyk

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych
oraz zastrzega sobie prawo do skrótów
i redakcyjnego opracowania tekstów przyjętych do druku.

Numer zamknięto 22 września 2015 roku.
Nakład 1500 egz. • ISSN 1842-2244

Wydawca: Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
Wydawnictwo Naukowe

WYDARZYŁO SIĘ

- 20–23 maja 2015 roku trwał Festiwal Nauki w Krakowie, w którym wziął udział także UPJPiI.
- 21–22 maja 2015 roku odbyła się konferencja *Szczęście i radość w relacjach społecznych* zorganizowana przez Katedrę Filozofii Społecznej i Polityki Wydziału Filozoficznego.
- 22 maja 2015 roku odbyła się konferencja *Polska, Europa: o miejsce dla klauzuli sumienia* współorganizowana przez Ośrodek Badań nad Myślą Jana Pawła II i Międzywydziałowy Instytut Bioetyki.
- 23 maja 2015 roku w ramach otwartego seminarium *Godność – wolność – subsydiarność* organizowanego przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie i Fundację Konrada Adenauera odbył się wykład otwarty o. dr. Macieja Zięby OP pt. *Wolność*.
- 25–28 maja 2015 roku na zaproszenie Wydziału Filozoficznego prof. Tomas Sodeika (Uniwersytet Wileński) wygłosił wykłady otwarte *Transformacje ontologii: zapomnienie bycia a (post)sekularyzm*.
- 28–29 maja 2015 roku odbyła się konferencja *Myśl polityczna i ustrojowa II Rzeczypospolitej*.
- 28–29 maja 2015 roku Katedra Dziejów Kultury Instytutu Historii Sztuki i Kultury zorganizowała konferencję *Kultura religijna Małopolski w średniowieczu i dobie nowożytnej*.
- 30 maja 2015 roku odbyła się konferencja *Rodzice chronią dzieci*.
- 2 czerwca Katedra Etyki Pracy Socjalnej, Katedra Pedagogiki Ogólnej Instytutu Pracy Socjalnej oraz Katedra Psychologii Instytutu Nauk o Rodzinie zorganizowały konferencję *Rodzina cenniona i zagrożona*.
- 2 czerwca 2015 roku zorganizowany został International Day, którego celem była promocja programu Erasmus+.
- 4 czerwca 2015 roku odbyła się tradycyjna procesja Bożego Ciała z Wawelu przed bazylikę Mariacką, w której wzięli udział przedstawiciele UPJPiI.
- 5 czerwca 2015 roku odbyła się konferencja *Kościół w dialogu. 50 lat po Vaticanum II* współorganizowana przez Katedrę Hermeneutyki Biblijnej i Judaistyki.
- 6 czerwca 2015 roku Katedra Edukacji Medialnej i Katedra Pedagogiki Społecznej i Pracy Socjalnej zorganizowały konferencję *Komunikacja i zdrowie*.
- 8 czerwca 2015 roku w kolegiacie św. Anny miały miejsce uroczyste promocje akademickie.
- 8 czerwca 2015 roku został zatwierdzony przez Kongregację Edukacji Katolickiej nowy Statut UPJPiI.
- 8 czerwca 2015 roku Koło Naukowe Teologów zorganizowało konferencję *Newmanalia – odkrywając ortodoksję*.
- 9 czerwca 2015 roku odbyło się wręczenie książki pamiątkowej dedykowanej prof. Krzysztofowi Zanussiemu *Cierpienie i nadzieja w twórczości filmowej Krzysztofa Zanussiego. Tom jubileuszowy w 75. rocznicę urodzin i 45. rocznicę debiutu*.
- 9 czerwca 2015 roku odbyło się seminarium *Nie wolno się brzydko bawić*, na które składały się projekcja filmu w reżyserii Urszuli Sochackiej i dyskusja z reżyserką.
- 11 czerwca 2015 roku odbyło się seminarium *Naprotechnologia – jest nadzieja! Postaw na leczenie, a nie zapłodnienie in vitro*.
- 11–13 czerwca 2015 roku trwała konferencja *Russian Religious Thought* zorganizowana przez Wydział Filozoficzny i Instytut Edyty Stein w Granadzie.
- 18 czerwca 2015 roku w Instytucie Historii Sztuki i Kultury odbyła się promocja półrocznika *Barok. Historia – literatura – sztuka*.
- 27 czerwca 2015 odbyła się konferencja *Bogactwo charyzmatów. Życie konsekrowane po Soborze Watykańskim II* zorganizowana przez Instytut Duchowości Wydziału Teologicznego.
- 30 czerwca 2015 roku prof. Elie Wiesel otrzymał tytuł doktora honoris causa UPJPiI.

- 4 lipca 2015 roku UPJPII nadał tytuł doktora *honoris causa* Benedyktowi XVI.
- 4–6 września 2015 roku trwała konferencja *Droga św. Jakuba w Polsce – historia, teraźniejszość, przyszłość. W 10. rocznicę otwarcia pierwszego polskiego odcinka Camino de Santiago* współorganizowana przez UPJPII.

Komunikaty Senatu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

po zwyczajnym posiedzeniu w dnia 16 czerwca 2015

1. Rozpoczęto procedurę nadania godności doktora *honoris causa* abp. Celestinowi Miglioremu. Na recenzentów dorobku kandydata wyznaczono ks. prof. dr. hab. Henryka Stawniaka (UKSW) oraz ks. prof. dr. hab. Tomasza Rozkruta, natomiast na laudatora ks. prof. dr. hab. Jana Macieja Dyducha.
2. Zdecydowano o nadaniu złotych medali Zasłużony dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II ks. dr. Bronisławowi Fidelusowi, ks. prof. dr. hab. Adamowi Kubisiowi, ks. prof. dr. hab. Janowi Maciejowi Dyduchowi oraz ks. prof. dr. hab. Józefowi Krzywdzie.
3. Podjęto uchwałę w sprawie pensum dydaktycznego na rok akademicki 2015/2016.
4. Wyrażono zgodę na zmiany personalne w Komisji ds. nowelizacji Regulaminu studiów UPJPII. W skład komisji włączono pana Macieja Pięłę oraz wyrażono zgodę na wprowadzenie pani Justyny Richert-Niedźwiedzkiej na miejsce pana Maurycego Fojcika.
5. Zatwierdzono Regulamin zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi UPJPII.
6. Wyrażono zgodę na zawarcie porozumienia o współpracy z Russian Christian Academy for the Humanities w Petersburgu.
7. Wyrażono zgodę na zawarcie porozumienia o współpracy z Hrvatsko katoličko sveučilište w Zagrzebiu.
8. Wyrażono zgodę na zatrudnienie pani Magdaleny Nagieć, dotychczas pełniącej obowiązki dyrektora Biblioteki UPJPII, na stanowisku dyrektora Biblioteki.
9. Proroktor ds. rozwoju i polityki kadrowej ks. prof. dr. hab. Wojciech Misztal ze względu na troskę o budżet UPJPII zwrócił się do księży dziekanów o ograniczenie godzin zleconych i godzin nadliczbowych do niezbędnych przypadków. Zwrócił się też o przekazanie wszystkim kierownikom jednostek organizacyjnych UPJPII, by ze względu na dbałość o stan finansów UPJPII ograniczyli zawieranie umów-zleceń i umów o dzieło do niezbędnych przypadków.
10. Proroktor ks. prof. Wojciech Misztal poprosił wszystkich pracowników odpowiedzialnych za stronę www.upjp2.edu.pl o włączenie się w aktualizację i uzupełnienie informacji, gdyż zwłaszcza w czasie rekrutacji jest to bardzo ważne medium.
11. Proroktor ks. prof. Wojciech Misztal poinformował o zaplanowanej promocji UPJPII w szkołach średnich, która będzie się opierać na aktywnym uczestnictwie uczelni w życiu szkolnym, prosząc jednocześnie o wsparcie tej inicjatywy przez pracowników uczelni.
12. Na wniosek Rady Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego zatwierdzono zmiany w efektach kształcenia na studiach trzeciego stopnia prowadzonych na tym Wydziale.
13. Podjęto uchwałę w sprawie zmiany planu rzeczowo-finansowego na 2014 rok.
14. Podjęto uchwałę w sprawie zatwierdzenia planu rzeczowo-finansowego na 2015 rok.
15. Podjęto uchwałę w sprawie wyboru firmy badającej sprawozdanie finansowe za 2014 rok: A. M. Jesiołowsky – Finanse Sp. z o.o.
16. Zatwierdzono znowelizowany Regulamin ustalania zasad przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów UPJPII.

po nadzwyczajnym posiedzeniu w dniu 1 lipca 2015

1. Przyjęto recenzje ks. prof. dr. hab. Tomasza Rozkruta oraz ks. prof. dr. hab. Henryka Stawniaka (UKSW) w sprawie nadania stopnia doktora *honoris causa* Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie Jego Eksceleencji abp. Celestinowi Miglioremu oraz podjęto uchwałę w tej sprawie.
2. Zatwierdzono Regulamin studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie.
3. Zatwierdzono porozumienie o współpracy z Papieskim Uniwersytetem w Salamance.
4. Podjęto uchwałę w sprawie ustalenia wynagrodzeń za prowadzenie zajęć dydaktycznych w godzinach ponadwymiarowych i zleconych w roku akademickim 2015/2016.
5. Na wniosek Rady Instytutu Pracy Socjalnej zatwierdzono wybór ks. dr. hab. Piotra Krocza, prof. UPJPII na dyrektora tego Instytutu na dokończenie kadencji 2013–2017.

Jak rozpoznawać budynki z dużej odległości.

NO. 1

BIBLIOTEKA

BIBLIOTEKA UNIwersYTETU PAPIESKIEGO JANA PAWŁA II W KRAKOWIE

UL. BOBRZYŃSKIEGO 10, TEL. 12 421 84 40, 12 423 50 05

WWW.BIBLIOTEKA.UPJP2.EDU.PL

Biblioteka posiada książki, czasopisma i wydawnictwa audio-wideo z zakresu teologii, filozofii, historii, pedagogiki, psychologii, socjologii, sztuki i literatury oraz cenne dary, m.in. Jana Pawła II i Jerzego Turowicza. Większość zbiorów w wolnym dostępie.

Biblioteka oferuje pokoje do pracy indywidualnej, bezpłatny dostęp do Internetu, Wi-Fi, realizację zamówień także przez Internet, bezpłatne skanowanie wybranych tekstów, profesjonalną pomoc wykwalifikowanej kadry.

OTWARTA

**PONIEDZIAŁEK-PIĄTEK
9.00-18.00**

**SOBOTA
9.00-15.00**

DOJAZD

**TRAMWAJE 11, 18, 23, 52,
AUTOBUS 194**

Benedykt XVI doktorem honoris causa Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie i Akademii Muzycznej w Krakowie

tekst: Monika Wiertek

zdjęcia: Jacek Bednarczyk

4 lipca br. grono doktorów *honoris causa* dwóch krakowskich uczelni powiększyło się o wybitną i znakomitą osobę. Tego dnia bowiem Benedykt XVI, papież emeryt, przyjął tytuł doktora *honoris causa* Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie i Akademii Muzycznej w Krakowie. Uroczystość miała miejsce w Castel Gandolfo.

Decyzja o przyznaniu tej godności Benedyktowi XVI zapadła na początku tego roku, kiedy rektor UPJPII, ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak, i rektor Akademii Muzycznej w Krakowie, prof. dr hab. Zdzisław Łapiński, wystosowali do Benedykta XVI list, prosząc o uczynienie nam zaszczytu przyjęcia tytułów doktora honorowego obu uczelni. List popierający starania uczelni napisał także kard. Stanisław Dziwisz – wielki kanclerz UPJPII. Na początku lutego przyszła odpowiedź od papieża emeryta, który napisał, czyniąc tym samym wyjątek od przyjętej zasady nieprzyjmowania żadnych wyróżnień, odkąd wszedł „w klimat ciszy i ukrycia”: „Jednak propozycja przedstawiona mi przez Akademię Muzyczną w Krakowie i Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie to prawdziwy wyjątek. Jestem świadomy, że moje niewielkie teksty o muzyce kościelnej nie zasługują na takie wyróżnienie. Jed-

nak radość, że mogę w ten sposób na nowo stanąć blisko czcigodnej i umiłowanej osoby świętego Jana Pawła II, jest tak wielka, że nie mogę powiedzieć «nie» w sprawie tego wyróżnienia. Przyjmuję zatem z wdzięcznością i radością doktorat *honoris causa* ze strony Waszych szanownych Instytucji”.

Senaty obu uczelni poprzez swoją decyzję chciały docenić wielki szacunek Benedykta XVI do tradycji muzycznej Kościoła i jego wrażliwość na dialog muzyki z wiarą. Jego głęboka, teologiczna refleksja o muzyce kościelnej, pasterska dbałość o jej artystyczną wartość i związek z wielowiekową tradycją muzyczną, a nade wszystko troska o jej należne miejsce w obrzędach odnowionej liturgii Kościoła po Drugim Soborze Watykańskim, są niezwykle cenne i godne najwyższego uznania. Najdobitniej wyrażają się one w słowach: „teolog niekochający sztuki, poezji, muzyki i natury może być niebezpieczny. Ta bowiem ślepota i głuchota na piękno nie jest sprawą drugorzędną, lecz może wycisnąć piętno także na jego teologii” (*Raport o stanie wiary. Z Josephem Ratzingerem rozmawia Vittorio Messori*, przekł. Z. Oryszyn, Marki 1986, s. 111–112). Benedykt XVI jest teologiem kochającym sztukę, a w szczególności muzykę, i czyni z niej przedmiot reflek-

sji teologicznej. Nie zajmował się nią jednak z perspektywy muzykologicznej, ale z punktu widzenia teologa, badając relacje między muzyką a wiarą. Zakreślając obszar badawczy teologii muzyki, stwierdził: „Teolog nie może wdawać się w dyskusje czysto muzykologiczne, ale może postawić pytanie, gdzie znajdują się punkty styeczne między wiarą a sztuką. Może próbować wyjaśnić, w jaki sposób wiara przygotowuje wewnętrzną przestrzeń dla sztuki i jakie wstępne przesłanki podaje dla jej drogi” (J. Ratzinger, *Nowa pieśń dla Pana*, przekł. J. Zychowicz, Kraków 1999, s. 153).

Przyznanie doktoratu *honoris causa* Ojcu Świętemu Benedyktowi XVI przez dwie krakowskie uczelnie, które wspólnie prowadzą kierunek muzyka kościelna w Międzyuczelnianym Instytucie Muzyki Kościelnej, ma wymowę symboliczną. Wspólnoty akademickie Akademii Muzycznej w Krakowie i Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie pragną w ten sposób oddać hołd i wyrazić ogromną wdzięczność Ojcu Świętemu za jego głębokie, niezwykle cenne dla teologicznej refleksji nauczanie o muzyce, a także okazywanie przez wiele lat na wszystkich stanowiskach, jakie piastował, szczególnej troski o szlachetne piękno muzyki kościelnej i jej właściwe miejsce w sprawowaniu liturgii.

W uroczystości wzięli udział kard. Stanisław Dziwisz – metropolita krakowski i wielki kanclerz UPJPII – oraz przedstawiciele pracowników i studentów obu uczelni. Całość została ubogacona śpiewem chóru Psalmodia UPJPII oraz grą kwartetu smyczkowego YPSYLON AM.

Jesteśmy przekonani, że przyznanie doktoratu *honoris causa* emerytowanemu Ojcu Świętemu Benedyktowi XVI przez obydwie uczelnie będzie wyrazem hołdu i wdzięczności dla osoby papieża. Jego głęboka, teologiczna refleksja o muzyce kościelnej, pasterska dbałość o jej artystyczną wartość i związek z wielowiekową tradycją muzyczną, a nade wszystko troska o jej należne miejsce w obrzędach odnowionej liturgii Kościoła po Drugim Soborze Watykańskim są niezwykle cenne i godne najwyższego uznania. To stanowi podstawę decyzji o nadaniu Ojcu Świętemu Benedyktowi XVI godności doktora *honoris causa*.

Materiał filmowy z uroczystości na www.jp2tv.pl.

Lectio magistralis Benedykta XVI

W tej chwili mogę jedynie wyrazić moje najszczerze i najserdeczniejsze podziękowania za wielki zaszczyt, jaki mi zgotowaliście, przyznając *doctoratus honoris causa*. Dziękuję Wielkiemu Kanclerzowi, Jego Eminencji drogiemu kardynałowi Stanisławowi Dziwiszowi i władzom akademickim obu uczelni. Cieszę się przede wszystkim, że w ten sposób jeszcze bardziej pogłębił się mój związek z Polską, z Krakowem, z ojczyzną naszego wielkiego świętego Jana Pawła II. Bez niego bowiem trudno sobie nawet wyobrazić moją drogę duchową i teologiczną. Swoim żywym przykładem ukazał on nam również, jak mogą się ze sobą łączyć radość wielkiej muzyki sakralnej i zadanie wspólnego uczestnictwa w liturgii, podniosła radość i pokorna prostota celebracji wiary.

W latach posoborowych z nową żarliwością ujawnił się bardzo stary spór w tej kwestii. Ja sam wychowałem się w rejonie Salzburga naznaczony wielką tradycją tego miasta. Było tam czymś naturalnym, że uroczyste msze święte z towarzyszeniem chóru i orkiestry stanowiły integralną część naszego doświadczenia wiary w celebracji liturgii. Na trwałe, na przykład, wpisało się w moją pamięć, że skoro tylko zabrzmiały pierwsze nuty *Mszy koronacyjnej* Mozarta, to jakby otwierało się niebo i można było bardzo głęboko odczuć obecność Pana. Jednakże obok tego obecny już był Ruch Liturgiczny, zwłaszcza za pośrednictwem jednego z naszych kapelanów, który później został wicerektorem, a następnie rektorem Wyższego Seminarium Duchownego we Fryzynie. Później, podczas moich studiów w bawarskim Monachium, bardzo konkretnie coraz mocniej wnikałem w ruch

liturgiczny poprzez wykłady profesora Josepha Paschera, jednego z najważniejszych ekspertów Soboru w tematyce liturgicznej, a zwłaszcza przez życie liturgiczne we wspólnocie seminaryjnej. Tak więc stopniowo wyczuwalne stało się napięcie między *participatio actuosa* (aktywnym uczestnictwem) zgodnym z liturgią a uroczystą muzyką, która otaczała działanie sakralne, chociaż jeszcze tego tak silnie nie dostrzegałem.

W konstytucji o liturgii świętej Soboru Watykańskiego II napisano bardzo wyraźnie: „Z największą troskliwością należy zachowywać i otaczać opieką skarbiec muzyki kościelnej” (114). Z drugiej strony tekst ten podkreśla jako podstawową kategorię liturgiczną *participatio actuosa* wszystkich wiernych w świętej czynności. To, co w soborowej konstytucji jest jeszcze zgodnie złączone, później, w recepcji Soboru, było często stawiane w relacji dramatycznego napięcia. Znaczące środowiska Ruchu Liturgicznego utrzymywały, że dla wielkich dzieł chóralnych i dla mszy na orkiestrę w przyszłości miejsce będzie tylko w salach koncertowych, a nie w liturgii, gdzie może być miejsce tylko dla śpiewu i wspólnej modlitwy wiernych. Z drugiej strony było zakłopotanie z powodu zubożenia kulturowego Kościoła, które musiało stąd wynikać. Jak można pogodzić te dwie rzeczy? Jak realizować Sobór w jego całości? Takie pytania narzucały się mnie i wielu innym wiernym, zarówno ludziom prostym, jak i osobom posiadającym wykształcenie teologiczne.

W tym momencie warto może postawić pytanie podstawowe: Czym właściwie jest muzyka? Skąd pochodzi i do cze-

go zmierza? Myślę, że można wskazać trzy „miejsca”, z których wypływa muzyka.

Pierwszym jej źródłem jest doświadczenie miłości. Kiedy ludzie byli zauroczeni miłością, otwierał się im inny wymiar istnienia, nowa wielkość i perspektywa rzeczywistości. Pobudzała ona także do wyrażania siebie w nowy sposób. Poezja, śpiew i w ogóle muzyka zrodziły się z tego doświadczenia wstrząsu, z tego otwierania się nowego wymiaru życia. Drugim źródłem muzyki jest doświadczenie smutku, dotknięcie śmiercią, bólem i otchłaniami istnienia. Także i w tym przypadku otwierają się w przeciwnym kierunku nowe wymiary rzeczywistości, które nie mogą znaleźć odpowiedzi w samych tylko słowach. Wreszcie trzecim miejscem pochodzenia muzyki jest spotkanie z tym, co Boże, od początku w jakiejś mierze definiującym to, co ludzkie. Tu najbardziej jest obecne coś zupełnie innego i coś zupełnie wielkiego, co pobudza w człowieku nowe sposoby wyrażania siebie. Może da się powiedzieć, że w istocie także w dwóch pozostałych obszarach – miłości i śmierci – dotyka nas tajemnica Boga, a więc w tym sensie dotknięcie przez Boga stanowi w sumie źródło muzyki. To wzruszające, gdy dostrzegamy, że na przykład w psalmach ludziom nie wystarcza już sam tylko śpiew i znajdujemy odwołanie do wszystkich instrumentów: rozbudzona zostaje ukryta muzyka stworzenia, jej tajemniczy język. Wraz z Psalterzem, w którym mamy do czynienia z dwoma motywami miłości i śmierci, znajdujemy się wprost u źródeł muzyki Kościoła Bożego. Można powiedzieć, że jakoś muzyki zależy od czystości i wspaniałości spotkania z tym, co Boże, z doświadczeniem miłości i cierpienia. Im bardziej czyste i prawdziwe jest to doświadczenie, tym czystsza i wspanialsza będzie także muzyka, która z niego się rodzi i rozwija.

W tym miejscu chciałbym wyrazić myśl, która w ostatnim czasie pochłaniała mnie coraz bardziej, tym bardziej, im częściej różne kultury i religie wchodzą między sobą w relacje. W ramach najróżniejszych kultur i religii obecna jest wielka literatura, świetna architektura, malarstwo i wspaniałe rzeźby. I wszędzie jest także muzyka. A jednak w żadnym innym środowisku kulturalnym nie ma muzyki o wielkości dorównującej tej, która zrodziła się w kontekście wiary chrześcijańskiej: od Palestriny do Bacha, Haendla aż po Mozarta, Beethovena i Brucknera. Muzyka zachodnia jest czymś wyjątkowym, niemającym sobie równych w innych kulturach. To powinno skłonić nas do zastanowienia.

Oczywiście, muzyka zachodnia wykracza daleko poza dziedzinę religijną i kościelną. A jednak swoje najgłębsze źródło znajduje w liturgii, w spotkaniu z Bogiem. Jest to bardzo wyraźne u Bacha, dla którego chwała Boga stanowi w ostateczności cel całej muzyki. Wspaniała i czysta odpowiedź muzyki zachodniej rozwinęła się w spotkaniu z Bogiem, który w liturgii uobecnia się nam w Jezusie Chrystusie. Ta muzyka jest dla mnie wyrażeniem prawdy chrześcijaństwa. Tam, gdzie rozwija się taka odpowiedź, miało miejsce spotkanie z prawdą, z prawdziwym Stwórcą świata. Dlatego wielka muzyka sakralna jest rzeczywistością o randze teologicznej oraz o trwałym znaczeniu dla wiary całego chrześcijaństwa, chociaż nie jest konieczne, aby wykonywana była zawsze i wszędzie. Z drugiej jednak strony, jest również ja-

sne, że nie może zniknąć z liturgii i że jej obecność może być szczególnym sposobem uczestnictwa w świętych obrzędach, w tajemnicy wiary.

Jeśli myślimy o liturgii celebrowanej przez świętego Jana Pawła II na każdym kontynencie, widzimy całą szerokość możliwości ekspresyjnej wiary w wydarzeniu liturgicznym. Widzimy także, jak wspaniała muzyka tradycji zachodniej nie jest obca liturgii, ale w niej się zrodziła i rozwinęła, a w ten sposób nieustannie na nowo przyczynia się do jej kształtowania. Nie znamy przyszłości naszej kultury i muzyki sakralnej. Ale jedno jest jasne: tam, gdzie rzeczywiście zachodzi spotkanie z Bogiem żywym, który w Chrystusie przychodzi do nas, tam rodzi się i nieustannie na nowo się rozwija także odpowiedź, której piękno pochodzi z samej prawdy.

Działalność obydwu uczelni, które przyznają mi ten doktorat *honoris causa*, stanowi istotny przyczynek, aby wielki dar muzyki pochodzącej z tradycji wiary chrześcijańskiej pozostawał żywy i pomagał, by twórcza siła wiary także w przyszłości nie gasła. Za to wam wszystkim serdecznie dziękuję, nie tylko za zaszczyt, jakim mnie obdarzyliście, ale także za całą pracę, jaką wykonujecie w służbie pięknu wiary. Niech Pan was wszystkich błogosławi!

Doktorat *honoris causa* dla profesora Eliego Wiesela

tekst: Monika Wiertelak

zdjęcia: Mike Gladysz

We wtorek 30 czerwca br. prof. Elie Wiesel – pisarz i dziennikarz, twórca pojęcia „Holocaust”, laureat Pokojowej Nagrody Nobla – otrzymał godność doktora *honoris causa* Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Uroczystość odbyła się w Park East Synagogue w Nowym Jorku.

Poprzez nadanie prof. Eliemu Wieselowi tytułu doktora *honoris causa* wspólnota akademicka Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie wyraziła uznanie nie tylko dla jego dorobku naukowego w zakresie filozofii, judaistyki i literatury, który zresztą jest znaczny, oraz wybitnej działalności literackiej, ale przede wszystkim dla jego zaangażowania na rzecz pokoju oraz obrony prawdy i godności człowieka. Prof. Elie Wiesel całe życie poświęcił walce o głębsze zrozumienie zbrodni, piętnowaniu antysemityzmu, nietolerancji i ksenofobii. Przyznany przez Senat naszej uczelni doktorat honorowy to kolejny dowód na rozwijanie dialogu chrześcijańsko-żydowskiego oraz wzajemnej życzliwości obu stron. To także podziękowanie za przywrócenie świadomości zbiorowej Polaków i całego świata postaci Jana Karskiego – bohaterstwa emisariusza Polskiego Państwa Podziemnego.

W wygłoszonej laudacji na cześć Laureata biskup profesor Tadeusz Pierson powiedział: „Spotykamy się dzisiaj z okazji wyjątkowego wydarzenia, jakim jest nadanie najwyższej godności akademickiej – doktoratu *honoris causa* – człowiekowi wielkiego, międzynarodowego formatu, jakim jest profesor Elie Wiesel, świadek potwornej zbrodni przeciwko ludzkości, jaką była eksterminacja narodu żydowskiego w niemieckich obozach koncentracyjnych podczas II wojny światowej. Elie Wiesel podjął się trudnej misji utrwalenia w pamięci świata wiedzy o Holokauście, przez co stał się «posłańcem do ludzkości» z przesłaniem «pokoju, zadość-

uczynienia i ludzkiej godności», jak to określono w uzasadnieniu przyznanej mu w 1986 roku pokojowej Nagrody Nobla. [...] Dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, który jest spadkobiercą Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, erygowanego w 1397 roku w dawnej stolicy Polski, nadanie doktoratu *honoris causa* Eliemu Wieselowi – osobie, która jest symbolem pamięci o Holokauście, znanym obrońcą praw człowieka, propagatorem «zastąpienia nienawiści solidarnością, przyjaźnią i szacunkiem dla godności drugiego człowieka» (jak napisał w recenzji prof. Andrzej Zoll) – stanowi okazję do wpisania się w ten nurt myślenia i czynów, jaki reprezentował czczony już dziś jako święty papież Jan Paweł II, niegdyś student, profesor i wielki kanclerz tej uczelni”.

W uroczystości nadania godności doktora *honoris causa* prof. Eliehu Wieselowi uczestniczył ks. prof. dr. hab. Wojciech Zyzak – rektor UPJPII, ks. prof. dr. hab. Józef Stala – prorektor ds. potencjału naukowego i współpracy międzynarodowej oraz bp prof. dr. hab. Tadeusz Pieronek – laudator.

Prof. Elie Wiesel w swoim wykładzie doktorskim podkreślił, że ludzkość nie nauczyła się wiele z doświadczenia Holocaustu. Zauważył, że zło w wielu miejscach na świecie ma się dobrze, a ludzie decydujący o losach świata toczą puste debaty, zamiast działać. „Nie możemy dać złu drugiej szansy!” – zaapelował do zgromadzonych Laureat. Jego wystąpienie nagrodzono oklaskami na stojąco.

W trakcie uroczystości wręczono także złoty Medal Pontyfikatu Jana Pawła II za Zasługi dla Archidiecezji Krakowskiej rabinowi Arthurowi

Schneierowi, który z wielką życzliwością podszedł do naszej wspólnoty akademickiej i gościnnie przyjął nas w murach Park East Synagogue.

Promocje akademickie

tekst: Monika Wiertek

zdjęcia: Maciej Gradowski

W poniedziałek 8 czerwca 2015 roku o godz. 10.00 w kolegiacie św. Anny nasza wspólnota uniwersytecka przeżywała uroczystość promocji akademickich. Ceremonia rozpoczęła się jutrznią, po której nastąpiło wręczenie dyplomów doktora, doktora habilitowanego i profesora.

Rektor ks. prof. dr hab. Wojciech Żyzak w swoim przemówieniu podkreślił kilka rocznic przypadających na ten czas: 3 czerwca 2005 roku Benedykt XVI mianował kard. Stanisława Dziwisza metropolitą krakowskim i zarazem wielkim kanclerzem UPJPII, 19 czerwca 2009 roku natomiast przekształcił Papieską Akademię Teologiczną w Krakowie w Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie. Ksiądz profesor Żyzak podziękował księdzu kardynałowi za troskę, jaką otacza naszą uczelnię. Rektor wyraził też wdzięczność prefektowi Kongregacji ds. Edukacji Katolickiej kard. Zenonowi Grocholewskiemu, który 8 czerwca 2015 roku przeszedł na emeryturę, za dużą życzliwość i troskę o rozwój naszego uniwersytetu.

Dyplom doktora otrzymali:**z Wydziału Teologicznego****ks. dr Zbigniew Bielas**

temat: *Podstawowe zadania katechezy w posłudze katechetycznej Kościoła w Polsce na podstawie podręczników do szkół ponadgimnazjalnych*, promotor: ks. prof. dr hab. Tadeusz Panuś

ks. dr Peter Brenkus

temat: *Duchowość mężczyzny w ujęciu Jana Pawła II*, promotor: o. prof. dr hab. Wiesław Gogola OCD

s. dr Aldona Godlewska

temat: *Wysoki ideał moralny według Pierwszego Listu św. Piotra Apostoła*, promotor: ks. prof. dr hab. Stanisław Hałas SCJ

ks. dr Jan Hańderek SDB

temat: *Proces uświęcenia młodzieży w ujęciu św. Jana Bosko*, promotor: o. prof. dr hab. Wiesław Gogola OCD

ks. dr Bogusław Nagel

temat: *Doświadczenie nocy ciemnej w życiu duchowym Służebnicy Bożej Rozalii Celakówny*, promotor: ks. prof. dr hab. Jan Machniak

ks. dr Wojciech Olszowski

temat: *Duszpasterska działalność księdza kardynała Franciszka Macharskiego w archidiecezji krakowskiej w latach 1979–2005. Studium teologiczno-pastoralne*, promotor: ks. prof. dr hab. Andrzej Baczyński

ks. dr Paweł Otręba

temat: *Sylwetka duchowa chrześcijanina w nauczaniu pasterskim księdza arcybiskupa Stanisława Nowaka w świetle jego „Rozważań radiowych”*, promotor: ks. prof. dr hab. Jan Machniak

dr Michał Zmuda

temat: *Szawel historii a Paweł kanonu. Możliwość egzegezy kanonicznej w kontekście osiągnięć metody historyczno-krytycznej*, promotor: bp prof. dr hab. Roman Pindel

z Wydziału Filozoficznego**dr Grażyna Bilik**

temat: *Sztuka jako najpełniejszy przejaw zakorzenienia ciała w świecie w ujęciu Maurice'a Merleau-Ponty'ego*, promotor: ks. prof. dr hab. Władysław Zuziak

dr Maciej Bogdalczyk

temat: *Zbawienie człowieka w myśli filozoficznej Paula Tillicha*, promotor: o. prof. dr hab. Jan Kłoczowski OP

z Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego**ks. dr Lech Gralak**

temat: *Inwigilacja pieszych pielgrzymek przez Służbę Bezpieczeństwa w ramach spraw obiektowych kryptonim „Pątnicy” w latach 1976–1988*, promotor: ks. prof. dr hab. Bogdan Stanaszek

dr Jakub Osiecki

temat: *Apostolski Kościół Ormiański w Armenii sowieckiej w latach 1920–1932*, promotor: ks. prof. dr hab. Jan Szczepaniak

Dyplom doktora habilitowanego otrzymał ks. dr hab. Jan Kalniuk MS (WT)

Dyplomy profesorskie otrzymali ks. prof. dr hab. Jan Machniak (WT)

oraz ks. prof. dr hab. Jan Daniel Szczurek (WT).

Symposium Święta Urszula Ledóchowska – kobieta w Kościele i społeczeństwie

tekst: Małgorzata Krupecka USJK

zdjęcia: ks. Antoni Piś

17 kwietnia 2015 roku, dokładnie w 150. rocznicę urodzin św. Urszuli Ledóchowskiej, Katedra Duchowości Mediów i Relacji Społecznych Wydziału Nauk Społecznych oraz Zgromadzenie Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego zorganizowały XI Symposium z cyklu *Duchowość Klasztorów Polskich: przekaz i komunikacja*. Konferencja pod hasłem: *Święta Urszula Ledóchowska – kobieta w Kościele i społeczeństwie* odbyła się w sanktuarium św. Urszuli w Pniewach niedaleko Poznania.

Prelegenci, którzy w tym uroczystym dniu dzielili się wynikami swoich poszukiwań badawczych, reprezentowali różne specjalizacje teologiczne i różne ośrodki naukowe. Licznie zgromadzone audytorium doceniło nie tylko bogactwo tematów i rozmaitych spojrzeń, ale także możliwość zapoznania się od razu w publikację pod red. s. Małgorzaty Krupeckiej USJK i ks. Wojciecha Misztala wydaną przez Wydawnictwo Naukowe UPJPII, zawierającą artykuły z poszerzoną wersją występów prelegentów.

Gości przywitała przełożona generalna urszulanek szarych m. Francisz-

ka Sagun. Bp prof. dr hab. Henryk Wejman (Uniwersytet Szczeciński) mówił o syntezie modlitwy i pracy w życiu i pismach św. Urszuli. Ks. dr hab. Józef Augustyn SJ, prof. Akademii Ignatianum w Krakowie analizował wykorzystanie przez św. Urszulę ignacjańskiej metody rozmyślenia w jej medytacjach biblijnych. O. prof. dr hab. Jacek Kiciński CMF (Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu) scharakteryzował aktualność wizji życia konsekrowanego św. Urszuli. Ks. prof. dr hab. Wojciech Misztal (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie) skoncentrował się na *Testamencie* św. Urszuli jako lekturze nie tylko dla urszulanek Serca Jezusa Konającego. Z kolei s. Małgorzata Krupecka USJK, reprezentująca Centrum Duchowości św. Urszuli Ledóchowskiej w Warszawie, próbowała spojrzeć na życie i duchowość św. Urszuli – kobiety, zakonnicy, Polki – przez pryzmat uwarunkowań nowej ewangelizacji. Ks. dr hab. Jacek Hadryś, prof. UAM wskazał na skuteczność ewangelizacji przez radość w świetle doświadczeń i pism św. Urszuli. Ks. prof. dr hab. Wojciech Żyzak – rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie – szukał odpowiedzi na pytanie, czego może uczyć św. Urszula o powołaniu i misji rodziny w Kościele i świecie współczesnym. Z kolei ks. dr Wojciech Mleczek CR (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie) przebadął propozycje wychowawcze św. Urszuli, zawarte w jej artykułach w piśmie dla wychowanków pt. *Dzwonek św. Olafa*. Ostatni prelegent, ks. dr Dariusz Madejczyk, dziennikarz i duszpasterz, odwołując się do przykładu św. Urszuli, mówił, jak dziś przekonująco pokazywać świętość.

Symposium było na bieżąco relacjonowane przez poznańskie Radio Emaus. Po przerwie obiadowej i zwiedzaniu kompleksu klasztorno-sanktuarijnego jubileuszowej Eucharystii przewodniczył bp Zdzisław Fortuniak z Poznania.

